

Nekomplikovaný společník z Holandska

Výraz
prozrazuje
veselého,
bezproblémového
psa

Prostý venkovan schapendoes

„Milovník psů nemůže najít lepšího, pracovitějšího, osobitějšího a nápadnějšího průvodce než je ovčácký pudl.“ Tato slova napsal o schapendoesovi v roce 1927 ve své knize „Současní němečtí ovčáci“ její autor Rudolf Löns.

Do češtiny bývá neobvyklý a pro násince těžko vyslovitelný název schapendoes (vyslovuje se: šápendūs) dodnes překládán jako „holandský ovčácký pudl“. Cože, zarazíte se nejspíš, co může mít tento sympatický, leč rozčuchaný a neupravený rošťák společného se ztělesněním distingované elegance, již jsou pudlové? Na výstavě mnoho ne, ale pokud jste někdy měli možnost spatřit dlouhodobě nestříhaného a neupraveného pudla, od schapendoesu se zase tak moc neliší a našli by se i nějací společní předkové.

Možná vám vrtá v hlavě i další věc. Jak to, že když je toto plemeno tak super, jak vyplývá z úvodního citátu, téměř nikdo o něm přinejmenším u nás neslyšel a nikomu pravděpodobně dodnes nestálo za námahu přivést ho do naší republiky? Holandsko přece není tak daleko a naši kynologové s ním mají čilé chovatelské kontakty. Důvod je jednoduchý. Místo holandského ovčáckého pudla nejen u nás, ale v celé středoevropském prostoru, zaujal polský nížinný ovčák, zvaný stručně PON. Je mu podobný natolik, že rozeznat jedno plemeno od druhého dokáže jen málokdo. Jen na slovo vzatý znalec nebo chovatel je schopen rozlišit drobné nuance, jimiž se polský a holandský ovčák navzájem liší. Zvláště když toto současné dělení dodnes působí trochu uměle. Podobní středně velcí chundelatí ovčáci s delší tvrdou srstí a zarostlým obličejem totiž ještě poměrně nedávno pobíhali po celé Evropě, tedy alespoň v těch místech, kde se pěstovaly ovce. Jedná se prastarou formu původního ovčáckého psa, kterou se však jen v některých zemích podařilo v moderní době podchytit a dovést mezi moderní mezinárodně uznávaná plemena. I když třeba takoví Němci prokazatelně měli svého staroněmeckého ovčáka, protože jeho existence byla mnohokrát zaznamenaná v dobové literatuře, a i když jim nechybí snaha, z různých důvodů se jim nakonec dodnes nepodařilo jejich starobylé plemeno prosadit.

Naproti tomu v Holandsku se našel zapálený kynolog a publicista, jehož skvělé pracovní vlastnosti i zemitý vzhled domácích ovčáků oslovily natolik, že se rozhodl za ně ze všech sil bojovat. Právě díky tomuto panu Toepoelovi plemeno uniklo vyhynutí a v jeho vlasti se o ně lidé začali zajímat. Našli se další nadšení chovatelé ochotní zaslíbit se staronovému holandskému plemeni. V roce 1942 se první schapendoesové objevili na výstavě v Amsterdamu a podařilo se jim zaujmout i širší publikum. A protože plemeno

ni byli ochotni pomoci i odborníci na genetiku a zkušený chovatelé jiných plemen (například bobtailů) a také oficiální místa, schapendoes se nakonec dočkal i svého právoplatného mezinárodního uznání. Ze strany FCI k němu došlo v roce 1970.

Od té doby se plemeno poměrně uspokojivě šíří. Na světové výstavě psů konané v Amsterdamu v roce 2002 se představilo na osmdesát zástupců plemene, což lze označit za počet skutečně reprezentativní. A pro domácí chovatele možná ještě potěšitelnější je, že zájem stoupá i v cizině. Zdaleka ne všichni psi předvedení v Amsterdamu pocházeli z Holandska. Přijelo několik vystavovatelů z Dánska a Finska, Itálové, Francouzi... A v samotném Nizozemsku jdou počty každoročně zapisovaných štěňat do stovek.

Schapendoes zřejmě vychází vstříc jednomu z trendů současné kynologie, jímž je návrat k přírodně vyhlížejícím, „obyčejným“ plemenům. Ani na výstavách se od něj nepožaduje perfektní vyumělkovaný zjev. Spíše naopak. Srst tohoto plemene má působit „trochu rozčuchané“, preferován je rustikální přirozený vzhled bez zřetelných zásahů zvenčí.

To samozřejmě neznamená, že o srst by nebylo nutno pečovat vůbec. Zvláště v mládí, kdy je ještě měkká, je nutno ji česat častěji a hlavně pravidelně, aby se příliš neza-

Srst působí přírodním dojmem

cuchala a nezplstnatěla. Důležité také je štěně na pravidelnou péči o srst navyknout. Pokud se to majiteli podaří, srst dospělého psa už žádnou mimořádnou péči nevyžaduje. Postačí ji jednou za týden až čtrnáct dní pořádně vykartáčovat až ke kořínkům a pročesat. Jinak by se neměla nijak upravovat ani zastříhovat, k charakteristikám plemene patří dokonce i dlouhá srst na prstech. Povoleno je maximálně ostríhání srsti zespodu na chodidlech, protože se tam s oblibou zachytávají nečistoty.

Sympaticky obyčejnému vzhledu plně odpovídá také povaha schapendoese. Je to nekomplikovaný, věčně dobře naložený, přátelský a vstřícný pes, který si z ničeho nedělá hlavu a ochotně se přizpůsobí jaké mukoli prostředí. Jistěže rád běhá a dodnes by ho bavilo shánět dohromady své stádo a usměrňovat ho narážením plecí a čenichu, jak to činíval po staletí (ostatně na některých místech v Holandsku prý své původní poslání plní dodnes). Když to však není možné, klidně se spokojí se sháněním lidských „oveček“, s obíháním své rodiny. Většinou se drží v její těsné blízkosti a i na procházkách jí věnuje větší pozornost než svodům okolní přírody. Nehoní zvěř, nevyhledává konflikty s ostatními psy a nerad se pere. Procházkou s ním proto bývají skutečnou relaxací. Je zvědavý, čiperný a do vysokého věku hravý, prostě ideální pes k dětem. Díky pohyblivosti a učenlivosti se dokáže dobře uplatnit při nejrůznějších psích sportech od agility až po frisbee. Je dobrým hlídačem, pokud tím máme na mysli, že je dostatečně ostražitý a dokáže upozornit na cokoli podezřelého. Není však přehnaně nedůvěřivý ani ostrý. Rozhodně to není žádný velký obranář...

Schapendoes je zkrátka milý, odolný a nenáročný pes pro lidi, jimž nevadí, že dovnitř nanese trochu špíny, že budou muset občas vzít do ruky kartáč a hřeben, a kteří od něj nebudou požadovat stroje přesné výkony a železnou disciplínu. Tento někdejší samostatně pracující pes má dodnes sklon k jisté nezávislosti, kterou by někdo nepřilíh mu nakloněný dokonce mohl charakterizovat jako paličatost.

Lea Smrčková

Může mít jakékoliv zbarvení

Schapendoes v kostce

PŮVOD: Holandsko

CELKOVÝ VZHLED: Středně velký pes s delší tvrdou srstí, mírně obdélníkové tělesné stavby, s lehce klenutým hřbetem, hlubokým hrudníkem a dlouhým huňatým ocasem

VELIKOST: Psi 43 – 50 cm, feny 40 – 47 cm, hmotnost kolem 15 kg

SRST: Dvojitá, krycí dlouhá, tvrdá, lehce zvlněná, podsada měkká

CHARAKTERISTIKA: Temperamentní, veselá, hravá, společenská, učenlivá

POTŘEBA POHYBU: Střední až vyšší

UŽITÍ: Společník, psí sporty